

WYROBY PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-86
	Syntetyczny węglan wapniowy	6016-05/12
	Metody badań własności fizykochemicznych	Zamiast BN-70/6016-05 ¹⁾ BN-69/6016-18 ²⁾
	Oznaczanie pH zawiesiny wodnej, pozostałości na sicie oraz białości	Grupa katalogowa 1019

1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego arkusza normy są metody badań własności fizykochemicznych syntetycznych węglanów wapniowych obejmujące oznaczanie:

- pH zawiesiny wodnej,
- pozostałości na sicie,
- białości.

2. OZNACZANIE pH ZAWIESINY WODNEJ

2.1. Zasada metody. Metoda polega na potencjometrycznym pomiarze pH zawiesiny wodnej próbki z użyciem pehametru.

2.2. Wykonanie oznaczania. Oznaczanie pH zawiesiny wodnej wykonać wg PN-80/C-04401 p. 2.6 z następującymi zmianami i uzupełnieniami:

a) pomiar pH przeprowadzić z użyciem pehametru wyposażonego w wycechowane uprzednio na roztworach buforowych elektrody szklaną i kalomelową lub elektrodę kombinowaną (zespolone ogniwo pomiarowe),

b) do oznaczania odważyć 2 g próbki przygotowanej wg BN-86/6016-05/04 p. 4,

c) nie dopuszcza się gotowania zawiesiny przed wykonaniem pomiaru pH.

3. OZNACZANIE POZOSTAŁOŚCI NA SICIE

3.1. Zasada metody. Metoda polega na przesiewaniu na mokro próbki przez sito kontrolne, wysuszeniu pozostałości i zważeniu.

3.2. Wykonanie oznaczania. Oznaczanie pozostałości na sicie należy wykonać wg PN-80/C-04401 p. 2.3.4 z następującymi zmianami i uzupełnieniami:

a) do oznaczania odważyć 10 g próbki przygotowanej wg BN-86/6016-05/04 p. 4.

b) przygotować zawiesinę odważki próbki węglanu wapniowego w 100 ml wody,

c) w przypadku złej zwilżalności wodą, próbkę należy zwilżyć alkoholem etylowym lub metylowym przed przemyciem wodą,

d) pozostałość na sicie po wysuszeniu przenieść na szkiełko zegarkowe i zważyć.

4. OZNACZANIE BIAŁOŚCI

4.1. Zasada metody. Metoda polega na pomiarze stopnia białości za pomocą leukometru przy zastosowaniu do porównania wzorca białości.

4.2. Aparatura.

- a) Leukometr z wyposażeniem.
- b) Wzorec o stopniu białości 85%, uprzednio zalegalizowany.

4.3. Wykonanie oznaczania. Odważyć około 50 g próbki przygotowanej wg BN-86/6016-05/04 p. 4, następnie przygotować do pomiaru wg instrukcji obsługi leukometru. Uruchomienie leukometru i pomiar przeprowadzić wg instrukcji obsługi aparatu. Stopień białości zmierzyć po sprawdzeniu poprawności działania i nastawieniu leukometru na wzorec białości, stosując filtr niebieski. Stopień białości próbki odczytać na skali bębna pomiarowego.

Dopuszcza się wizualne oznaczanie białości przez porównanie z próbką wzorcową, której białość (80%) oznaczono za pomocą leukometru. W tym celu na płytce szklanej umieszczonej na arkuszu czarnego papieru o średnicy podstawy 15÷20 cm należy usypać dwa stożki z próbki badanej i próbki wzorcowej. Wysokość stożków wyrównać drugą płytką szklaną, następnie porównać białość obu próbek.

4.4. Wynik końcowy oznaczania. Za wynik końcowy oznaczania należy przyjąć średnią arytmetyczną co najmniej dwóch równoległych oznaczeń, między którymi różnica nie przekracza 0,5% wyniku niższego.

W przypadku wizualnego oznaczania produkt odpowiada wymaganiom normy, jeżeli białość próbki badanej jest co najmniej równa białości próbki wzorcowej.

K O N I E C

Informacje dodatkowe

Zgłoszona przez Instytut Chemii Nieorganicznej
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Chemii Przemysłowej dnia 25 sierpnia 1986 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1987 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 6/1987, poz. 16)

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Inowrocławskie Zakłady Chemiczne i Instytut Chemii Nieorganicznej, Gliwice.

2. Normy związane

PN-80/C-04401 Pigmenty. Ogólne metody badań

BN-86/6016-05/04 Syntetyczny węgiel wapniowy. Pobieranie i przygotowanie próbek do badań

3. Normy zagraniczne

Bułgaria GDC 1820-71 Калциев карбонат — утаен

CSRS ČSN 653397-68 Uhlíčan vápenatý sražený technický

Jugosławia JUS HB-1 102-63 Kalcijumkarbonat tehnicki (Telažena kreda)

NRD TGL 2789-1976 Grundchemikalien. Kalziumkarbonat gefällt
Rumunia STAS 1083-76 Carbonat de calcium precipitat, tehnic
Węgry MSZ 2692-74 Kalciumkarbonat. Precipitat, ipari
ZSRR ГОСТ 8253-79 Мел химический осаждённый. Технические условия

4. Autorzy projektu normy — inż. Helena Marciniak-Nowak, mgr Romuald Czerwiński, Teresa Olejniczak — Inowrocławskie Zakłady Chemiczne; mgr inż. Anna Milińska — Instytut Chemii Nieorganicznej, Gliwice.